

Thema: 'homoseksualiteit'

Hallo Piet,

Geen van mijn kinderen is homofob. Alle drie hebben ze vrienden en vriendinnen met een homoseksuele identiteit en samen hebben we de neef die al een mensenleven lang onze nicht is...

Voor mij begon het met de vriendschap met Joke. Samen werkten we als leerling B-verpleegkundigen in hetzelfde paviljoen op "Licht en Kracht" in Assen. Joke nodigde mij en mijn verloofde Marja uit voor een gezellige avond bij haar thuis. Daar was Marijtje. Daar woonde ze mee samen. Het duurde even voor ik in de gaten had dat dit niet een gelegenhedsoplossing was voor twee verpleegsters, maar dat het hier een net zo verliefd stel betrof als Marja en ik. De vriendschap bestaat nog steeds en heeft m'n leven onbeschrijflijk verrijkt.

Het hielp me onder andere hulpverlener te zijn voor jongeren op de middelbare school in Delfzijl die worstelden met hun "coming-out". De ontlading en opluchting wanneer het hoge woord er thuis uit was en thuis had gereageerd met: "vanzelfsprekend ben je homo. Wat jij ons vertelt wisten we vanaf dat je drie was"

Het meest echter blijft me Toos bij. Opgegroeid in een Baptisten nest in het midden van het land. Op de jeugd gekoppeld aan Jan. Zo'n leuke meid en dan alleen overblijven, dat kan toch niet? Als je opgroeit met de gemeenschapzin die zo eigen is aan onze geloofsgroep en loyaliteit zich ook vertaalt in loyaliteit aan de mores van de groep, dan ligt het voor de hand dat je 'ja' zegt, waar je heel onzeker mogelijk 'nee' voelt, maar zeker niet durft uit te spreken.

Het is tot een huwelijk gekomen en twee kinderen. Een koningswens die jongen en dat meisje, vol talent en mogelijkheden. En Jan natuurlijk. Trouw, niet veeleisend, hardwerkend, niet zo attent, geen prater, maar ja, welke vent in haar omgeving was dat wel.

Met haar is dat zo anders. Altijd al. Soms met iemand met wie ze een heel bijzondere gevoelsklik heeft. Kriebels in haar buik. Gevoelens die ze niet herkent in haar omgaan met anderen. En al helemaal niet met mannen. Ze mijdt daarom het contact met vrouwen. Blijft thuis, sluit zich op en raakt meer en meer verstrikt in verwarring en moedeloosheid. Ze wordt er lijfelijk ziek van, maar een oorzaak is er niet. Zou je niet eens gaan praten met een psycholoog? Dat is ze gaan doen en veel sneller dan ze zelf kan voorzien ligt het voor haar op tafel: je bent een lesbienne en daar is geen kruut tegen gewassen.

Zelf denkt ze van wel. Ze kent de Bijbel maar al te goed en weet van de gruwel die God voelt bij het moeten zien dat zijn kroon op de schepping schandelijkheid bedrijft. Als ik ben die ik ben, mag ik zo zijn of ga ik voor de Koninklijke weg en ben ik gehandicapt voor de rest van mijn leven, maar niet voor de eeuwigheid?

Met die vraag gaan we aan het werk. Ik haal een artikel van Arjan Noordhoek van stal. Met dat artikel geef ik jaarlijks les aan de eindexamenleerlingen van het Fivelcollege. Het artikel zegt dat de teksten uit Leviticus en de Romeinen gaan over tempelprostitutie en slechts God in beeld brengen als de tegenover die niet 'gepleased' wil worden met goede gaven of acties die hem toegeeflijk stemmen, maar blij wordt van relatie en vertrouwen en wederkerigheid. Die Bijbelteksten gaan niet over een verbod op homoseksueel zijn.

Wat me opviel (en me steeds opvalt) is dat niet het gelijk van de exegeet (= bijbeluitlegger) de opening biedt. (dat gelijk is ook maar van de exegeet en die heeft vast en zeker collega's die hun tegengestelde gelijk weten te poneren). Wat de opening biedt is de reis die je samen aangaat. Luisteren naar wat de ander niet zegt. In het geval van Toos raak ik in gesprek met Jan en met de kinderen. Raken we aan te praat over elkaar geluk gunnen en met je bestaan tot je recht mogen komen als opdracht van God.

Van grote schrik en boosheid en afstand en schaamte naar voorzichtig terug komen, zitten, luisteren, vragen stellen, huilen en andere boosheid en vervolgens naar elkaar in de armen sluiten en weten dat je nooit hebt bezeten wat je dacht te hebben en elkaar al helemaal niet kunnen verliezen. Ook al gaat mama met haar vriendin aan de andere kant van het spoor wonen in hetzelfde dorp.

Dat besluit nemen ze met elkaar op kerstavond en in de tweede week van januari bezoek ik Toos op haar nieuwe adres.

“een oud en nieuw om nooit te vergeten” zegt ze. “Vooral omdat oud nog nooit eerder voelde als achterlaten en nieuw nog nooit zo werd omarmd en verwelkomd”

Niet vanwege Bijbelteksten die geen angst meer aanjagen of een verbodsbord op je weg plaatsen, maar vanwege de ontdekking dat God reisgenoot en metgezel is met maar één echte boodschap:

“wees welkom en kom, wie je bent en je droomt te mogen zijn met je bestaan, tot je recht. Zo eer je Mij en ben je Mijn kind.”

Die opening bied ik niet met een groot exegetisch gelijk maar met m'n eigen verstaan van de liefde van God, die grenzen doorbreekt die door mensen zijn gemaakt.

Zo is pastoraat geen klus, maar een weg waarin je met je eigen bestaan net zo hard in het geding en in beeld bent als het verhaal van degene met wie je een poosje optrekt.

Het klinkt een beetje als een eindejaar overweging vanuit reflectie op een ethisch dilemma wat geen dilemma is..

Veel heil en zegen Piet en voor allen die bij jouw leven horen

Bert.

Reactie van Piet

Beste Bert,

Een mooi verhaal, waarin je laat zien, of misschien wel ontdekt hebt, dat het bij pastoraat inderdaad gaat om *‘een eindje meelopen’* in het verhaal van de ander, zonder dat je het gevoel hebt de ander met Bijbelteksten ergens van te moeten overtuigen. Zelfs als het gaat om thema's waarbij er grote meningsverschillen zijn met betrekking tot het recht verstaan van Gods Woord.

Je gaat ervan uit, dat het Bijbelse begrip 'Liefde' een betere leidsman (misschien liever: leidsvrouw) is in de uitleg van Gods Woord dan de letterlijke tekst. Wat dat betreft heb je

een goed voorbeeld aan de kerkvader Augustinus, die zegt, dat als je bij de uitleg van Bijbelteksten niet bij het woord 'liefde' uit komt, je die tekst net zo vaak moet lezen en opnieuw interpreteren, tot je daar wel bij uit komt.

Ik wil het hier niet hebben over de discussie met betrekking tot de Bijbeluitleg rond de teksten, die gebruikt worden in de discussie over 'homoseksualiteit en het geloof'. Dat hoort op een andere plaats. Voor mij is heel duidelijk, dat het gebruik van de teksten beïnvloed wordt door het gevoel, dat men al heeft over homoseksualiteit. Daarbij maakt het een groot verschil of men homoseksualiteit beschouwt als een gegevenheid, als een ziekte, of als keuze en gedrag. Het gesprek zou daar dus in eerste plaats over moeten gaan. Bovendien is wat mij betreft '(homo)seksualiteit en geloof' nooit een abstract thema, maar altijd verbonden met een concrete persoon. En dan kom je vanzelf terecht bij een begrip als 'authenticiteit', echtheid. Niet alleen van de ander, maar ook van jezelf.

Jij geeft een prachtig voorbeeld van een proces, dat in alle oprechtheid plaatsvindt. Zoekend en vindend in de bedding van de Liefde van de Heer. Dan zal de eventuele schade ook gering zijn en uiteindelijk de boodschap van liefde klinken, ook naar de kinderen en naar anderen toe.

Helaas zijn er zoveel andere voorbeelden, waarbij de liefde ver te zoeken is. Soms in het kapot gaan van een relatie, maar vaker nog in het je niet geaccepteerd weten, soms door de ander, of zelfs door jezelf, al dan niet beïnvloed door de wijze waarop je met Bijbelteksten omgaat of daarmee geconfronteerd wordt. Als dan het resultaat is, dat je je niet geaccepteerd voelt door God, op basis van het beeld dat jij van Hem hebt, dan is je leven en je geloof in nood!

Dat maakt het pastoraat in zulke gevallen erg moeilijk. Als iemand niet het gevoel heeft, dat jij op zijn grond, in zijn verhaal wil staan, zal hij het heel moeilijk vinden om jou vertrouwen te schenken. Dat geldt net zo goed voor iemand, die homoseksualiteit veroordeelt, als iemand, die het op Bijbelse gronden verdedigt in gesprek met iemand die het daar juist heel moeilijk mee heeft...

En zonder vertrouwen is er geen kans op een proces, waarbij ogen open kunnen gaan voor nieuwe dingen. Je ook niet zomaar iets van iemand aannemen, zonder vertrouwen...

Je zult de persoonlijke waarheid zelf moeten ontdekken! En dat kan alleen in een sfeer van vertrouwen, in een ruimte waarin de aanwezigheid van God ervaren kan worden.

Dat geeft mij bij het pastoraat soms een machteloos gevoel. Haast net zo als bij iemand die verslaafd is. Je wilt hem/haar wel van mening doen veranderen. Je wilt hem/haar wel gelukkig maken. Maar dat ligt niet in je vermogen. Het enige is, dat je kunt laten zien dat je de ander de moeite waard vindt om naar hem/haar te luisteren en te helpen zijn/haar eigen ruimte en beeldvorming te verkennen en te ontdekken op zoek naar de liefde van God. Met de kans, dat, als er vertrouwen is, de ander een eindje mee durft te lopen in jouw verhaal...

Ik zou het fantastisch vinden als we het niet meer hoeven te hebben over 'homoseksualiteit en geloof', maar meer over relaties in het algemeen, in het licht van het geloof. Het thema zou dan kunnen zijn: de betekenis van de lichamelijke in de liefdesrelatie. De samenhang

tussen inhoud van liefde en de wijze waarop het, ook lichamelijk, uitgedrukt zou kunnen worden.

Zo'n gesprek zou overigens minstens evenveel betekenis kunnen hebben in situaties, waarin de vrouw nog gehoorzaam moet zijn aan de wensen van de man. Van zo'n situatie heb jij al eens een voorbeeld gegeven...

Dat zou het gesprek op een heel ander niveau tillen...

Met vriendelijke groet,

Piet